

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in velja tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izveniši nedelje in praznike, ob 1/2 6. uri popoldne.

Štev. 185.

V Ljubljani, v sredo 17. avgusta 1887.

Letnik XV.

Papeževa samostojnost.

I.

Pismo Leona XIII. državnemu tajniku kardinalu Rampolla z dne 15. junija t. l., priobčeno v „Slovenec“ (št. 171—173), vzlasti pa oni del, ki razpravlja razmere sv. Stola nasproti kraljevi vladi italijanski, zdi se nam tolike imenitnosti, da si štejemo v dolžnost, ob tem vprašanju priobčiti nekoliko člankov, pojasnujoč misli v omenjenem pismu izražene. Pokazati hočemo: 1. potrebo papeževe samostojnosti; 2. zgodovinsko jo pojasniti; 3. osvetliti njeno korist in 4. govoriti o spravi mej papežem in italijansko vlado.

1. Potreba papeževe samostojnosti. Katoliška cerkev je vidna družba vseh pravovernih kristijanov, je prava družba z vsemi znaki in pravicami popolne družbe. Jeden najimenitnejših znakov prave vidne družbe pa je ta, da ima svoje vodstvo, svojega voditelja. Po volji božji, po volji Sinu božjega, ki je to družbo ustanovil, naj je načelnništvo te družbe monarhično, vsej družbi naj je vidni poglavar rimski papež, pastor pastorum — najvišji in jedini pastir vseh pastirjev. Podložni naj so mu v verskih rečeh vsi škofje in vsi verniki, tudi tisti, ki v svetnih rečeh gospodujejo drugim, kralji in cesarji. To oblast prejel je sv. Peter od Jezusa Kristusa; to oblast imajo po božji volji vsi nasledniki sv. Petra. Ta oblast je med vsemi oblastmi najvišja, kajti razteza se nad vse ljudi vseh časov, celo nad kralje in cesarje. Ta oblast ima v verskih rečeh toliko predprave, kakor nobena druga. Zato pa mora biti papeževa oblast samostojna, neodvisna od vsake človeške oblasti. Samostojna mora biti že po svoji naturi, ker je na zemlji v verskih zadevah najvišja in ker je ustanovitelj sv. cerkve hotel tako imeti. Zato pa mora biti v verskih rečeh rimski papež popolno samostojen, veljava njegova ne sme se vklanяти nobenej človeškej veljavi.

Vse to ti potrdim, mi porečeš. Papež naj je popolno samostojen v verskih zadevah, čemu li pa naj mu je posvetna oblast, čemu li naj ima tudi najvišjo svetno oblast nad tem ali onim kosom

dežele, ko vendar Gospod sam pravi, „da njegovo kraljestvo ni od tega sveta.“ Tudi to ti hočem pojasniti.

Samostojna papeževa oblast v verskih zadevah, od Boga samega mu izročena, mora biti zavarovana pred vsakim nasprotnim poskusom svetnih oblastnikov, mora biti zavarovana za vse čase, za vse ljudstva, za vsa kraljestva, ker je od nje odvisna blaginja cele sv. cerkve v vseh časih, v vseh stoletjih, zavarovana z onimi sredstvi, ktere jej je naklonila previdnost božja. Ta pa je hotela, da naj je vrhovne cerkvene oblasti samostojnost zavarovana s tem, da naj je tekom časa rimski papež popolno neodvisen tudi v svetnem obziru od ktere koli človeške oblasti. Previdnost božja je hotela, da naj je sv. oče vsled svoje veliko-duhovniške službe in vsled svojega dostojanstva kot poglavar cele katoliške cerkve neodvisen tudi v svetnem obziru, da naj ima toraj tudi kraljevsko čast in oblast, ktera ga podpira pri duhovskem vladanju vsega katoliškega sveta. Ko bi bili svetni vladarji trdno prepričani o božjem poslanstvu sv. cerkve, ko bi umevali vzvišeno nalogo papeštva in bi je tej imenitni nalogi primerno vedno in povsod podpirali, nikdar pa ovirali, radi pripoznamo, da bi vrhovna cerkvena oblast ne potrebovala svetnega gospodstva. A ker je vse, kar je človeškega, nepopolno, ker so bili, so in bodo mej svetnimi vladarji nekteri tudi taki, ki ne umevajo visokega poslanstva sv. cerkve, ali če je umevajo, je ne spoznavajo in pripoznavajo, vsaj v dejanji ne, zato, pravim, je naklonila previdnost božja vrhovni oblasti v sv. cerkvi tudi svetno gospodstvo, da tem ložje samostojno opravlja svojo duhovsko službo.

V prvih časih sv. cerkve papeži na svetno gospodstvo seveda niso mogli niti misliti ne. Saj so svoje božje poslanstvo izvrševali v vednem krutem preganjanji. A ravno v preganjanji pokazala je sv. cerkev božjo moč; najkrutejša sila jo ni mogla zatreti; pač pa je bila kri mučnikov seme novih spoznavalcev, kakor pravi Tertulijan. Ko pa je preživela sv. cerkev otročjo svojo dōbo, ko je popolno razvita stopila v sredo narodov, jela je misliti, kako naj ohrani svojo samostojnost tudi potem, ko so jej

postali nekteri vladarji prijazni, ko so jej začeli podajati roko razni narodi in njih vladarji. Ob enem pokazala jej je božja previdnost, naj si ohrani samostojnost v verskih rečeh s tem, da so njeni poglavarji neodvisni od kakenga svetnega vladarja tudi v svetnih zadevah. Cesar Konstantin I. prvi krščanski vladar, zapustil je Rim ter svetnega cesarstva glavno mesto izvolil si Bizanc — Konstantinopol, — Carji Grad — prepustivši Rim kot glavno mesto sveti cerkvi in njenemu vidnemu poglavarju.

Poglavje narodnostnega vprašanja na Ogerskem.

Mala, pa pomenljiva razstava vezenin in slovaške domače industrije v Turčanskem Št. Martinu je pretresla živce madjarskim šovinistom. Znani aparat obrekovanja, ki je že večkrat dobro služil, pričel je zopet svoje delo. Povsod vidi Ruse, panslaviste in izdajalce, ker se v 20 letih še niso vresničile sanje Vörösmarty-jeve, da mora vsak državlján pod krono sv. Štefana biti Madjar. Slovaški rodoljubi so z razstavo opozorili svet na rano ogerske države in mu odkrili ostudne noge lesketajočega ogerskega pava.

Razstava, ktero sta oživotvorila žensko društvo „Živena“ in rodoljub Pietor, je le slovaška domača slovesnost, ktere se vdeležuje slovaški narod. Ženske so razstavo priredile, in možje so prišli, da občudujejo izdelke slovaške industrije. Pri tej priliki so se vršile tudi napitnice in nagovori, v kterih so nekteri govorniki izražali upanje, da slovaški narod ni še izgubljen. To pa je vznemirilo madjarsko kri, da kličejo policijo na pomoč. Dunajska „Presse“ je prinesla proti madjarskemu šovinizmu zanimiv članek, iz kterega nastopno posnamemo:

Ves strah je le posledica bolne in prenapete domišljije. Stari Hurban je sicer govoril, ali vse svoje misli je zavil v nedolžne besede. Vsled tega govora se razmere med Slovaki in Madjari ne bodo predrugačile. In tudi sploh se ni ničesa zgodilo, kar

LISTEK.

Nekoliko misli z Lurdskega potovanja.

(Konec.)

Predragi, premili prijatelji!

Vsakdo lahko vidi, kolike važnosti so ti ugovori. In ne da bi bili morda le izmišljeni, temveč slišimo jih vsak dan. Jaz sam sem kolikokrat imel priložnost o tem pričkat se z enim ali drugim, ki mi je taka vprašanja staknil. Oglejmo si reč malo natančneje.

Ne poznamo še vseh naravnih moči?

Res da ne; nihče tega ne bo tajil. A zarad tega bi ne smeli izvestno soditi o čudežih? To je vendar malo preveč. Ako prav ne vemo, kako daleč segajo naravne moči, menim vendar, da se dá nekako vsaj določiti, kako daleč ne morejo nikdar segati, dasi so še tolike; dajo se nekako zarisati meje, kterih ne morejo nikdar prestopiti, dokler je narava taka, kakoršna je. Tako n. pr. je od naravoslovcev že dognana reč, da vsako življenje se rodi le iz živega; kar so nekđaj sanjarili o „generatio

aequivoca“, je zdaj popolnoma premagano stališče. Ne najdeš učenjaka, ki bi mislil, da se bodo kdaj iz kamenja ali iz rastlin porodile žabe ali ptice. Toliko več velja to o človeku. Kdo bo vendar pričakoval, da se nam povrnejo zlati časi Devkalijonovi in Pirini, ko se bodo ljudje zopet iz kamenja rodili? Žalibog, da nam ostane edino le en način priti na to zemljo: rojstvo po stariših. Mislím, da ne bo nikdo oporekal tej resnici. Ako je toraj dokazano, da je bil mrtev človek ožvljen, trditi bomo smeli brez pomisleka: to je čudež. Kdo se bo tu hotel sklicevati na skrite moči v naravi, kterih ne poznamo? In vendar koliko slučajev nahajamo v zgodovini katoliške cerkve, da je bil mrtvec obujen v življenje! Kdor noče verjeti, naj le preiskuje letnike rimske Stolice iz poslednjih stoletij; imel bo priložnost o stvari popolnoma se prepričati.

Drugič. Iz vsega onega, kar do zdaj vemo o naravnih močeh in njih delavnosti, nam je mogoče izvestno določiti način naravnega delovanja, tako, da se dá v posamnih slučajih razsoditi, ali se je kaj naravnim potom zgodilo ali ne. Tako n. pr. vsi vemo, da človek ne more s samo voljo na zunanjih telesih ničesa učiniti; to more le po svojem telesu

in s telesnimi čuti, ali s tem, da upotrebljuje telesna sredstva.

Oglejmo si to resnico v vzgledu. Znajdem se v sobi, duri in okna so zaprta, na mizi pred mano leži maha ali mišja dlaka, hočem, da se vzdigne v zrak. Toda kaj mi bo pomagalo, ako se pred mizo postavim ter gledaje v maho v duhu tisočkrat ponavljam: Hočem, da se vzdigneš! In da bi tudi tisoč let tu stal in neprenehoma hotel, in da bi si najel še drugih tisoč ljudi, da z menoj isto delajo, vse zastoj! Kakor brž pa svojemu hotenju tudi na zunanje dam izraz s tem, da pihnem proti dlaki, da odprem okno ali vrata, skoz ktera povleče lahka sapica, glej, pero se v tem hipu vzdigne v zrak. Ako se toraj kdaj pripeti, da je kdo s samovoljo karsikoli učinil na zunanjem telesu, trdimo izvestno, da to se ni zgodilo po človeku, ker takošno delovanje presega način, po kterem deluje narava. Bilo bi pač nespametno v takem slučaji sklicevati se na prihodnja stoletja, ko se bo delavnost naravnih močij popolniše spoznala; narava človeška ostane le vedno ena in ista, zatoraj pa tudi način njene delavnosti za vse čase nespremenljiv. In res, kteri resno misleč človek bo pričakoval, da narava človeška naenkra,

bi kdo mogel imenovati nevarno demonstracijo. Mogoče, da je kdo izpregovoril besedo, ki ne more biti vsakemu všeč; zgodilo se je v domačem krogu. Nevarni gostje iz Rusije, s Češkega, Moravskega in Hrvatskega so večinoma izostali, toraj se tu ni vršila nobena češko-moravsko-slovaška zarota. Deželna zastava vihra na poslopji, vlada je dobila spodobno in prijazno povabilo, da si ogleda razstavo; več država ne more tirjati.

In sedaj se ježé madjarski šovinisti, ker nimajo nobenega pravega povoda, da napadajo slovaški narod. Brusili so peresa, a marsikteri sestavljen članek ne more na dan. Zaletavajo se sedaj v stvari, ki nimajo nobenega pomena. Tako jim je zastava na poslopji premajhna, in to je demonstracija proti državnim misli. Tudi to ni v redu, ker ni bilo nobene napitnice na ogersko državo. Ob enem napadajo tudi vlado in ji očitajo, zakaj ni že zatrla društva „Živena“. Eden misli, da bi se moralo proglasiti obsedno stanje; drugi očita Tiszi, zakaj se ni osebno vdeležil razstave, da bi z navdušeno napitnico oplašil in osramotil Hurbana in tovariše.

Mogoče, da imajo prav oni, ki ne zaupajo v vsem Hurbanu in njegovim prijateljem. Toda v madjarskih krogih je mnogo strastnih Hurbanov. In kar se tiče slovaškega naroda, je morda nekaj resnice na tem, da se razširja nezadovoljnost in nezaupanje. Pravi vzrok pa ne tiči v postopanju Hurbanovem, temveč krivi so oni, ki hočejo biti osrečevalci naroda. Ti vse mogoče storé, da priprostem narodu zatró čut ljubezni do domačih naprav in mu vzemó zaupanje do onih, ki vodijo njegovo osodo. Nasprotniki Hurbanovi sami najslabše pripovedujejo o ogerski državi. Kakor ti govoré, vleče jim ogerska vlada kožo čez ušesa. Kako naj ima narod gorko srce za može, ktere opisuje kot njegove najhujše sovražnike? Kako jim naj narod zaupa in se jim klanja, ker nimajo zanj srca? Sicer pa delajo huj-skači, kakor ptič noj: mislijo namreč, da jih ne razumi nemadjarski kmet, ker v madjarsčini ropotajo proti vladi. Na to pa ne mislijo, da Hurban in tovariši z veseljem narodu v domačem jeziku pojasnujejo položaj.

Politični pregled.

V Ljubljani, 17. avgusta.

Notranje dežele.

Češki listi vedno odločneje pišejo proti naredbi naučnega ministra gledé srednjih šol. Zagovorniki ministrove naredbe ne morejo navesti nobenega pravega vzroka. Zato udrihajo po vzajemnosti avstrijskih Slovanov. „Fremdenblatt“ trdi, da politika slovanske solidarnosti ni avstrijska. — Nemci na Češkem so poslali svoje zastopnike v Prago, da določijo volilni oklic in se dogovoré o kandidatih. Dr. Smeykal je pozdravil zbrane može in jim poročal o nasvetih okrajnih volilnih odborov. Skoraj v vseh okrajih so se volilci odločili za prejšnje poslane. V volilnem oklicu razglašajo, da nemški poslanci ne vstopijo v deželni zbor, dokler ne dobé stvarnih zagotovil.

Ogerski ministerski predsednik Koloman Tisza se je vrnil v Budimpešto, da se vdeleži posvetovanj o proračunu za prihodnje leto. Ta posvetovanja se vrše s posebno marljivostjo. Posebnega ogerski

ministri ne bodo spravili na dan. Obljube so pač lahke, toda dejanje je težje. Na papirji bodo črtali mnogo, stvar ostane pri starem. — V Miskolci je okrajni konvent odstavil nekega učitelja, ker je izdal slovaški koledar, akoravno tiskovna oblast ni prepovedala koledarja.

Vnanje države.

Iz **Srbije** dohajajo vedno bolj čudna in žalostna poročila. Pod prejšnjo vlado so se vršili naročeni umori in druge nerednosti. Iz Belegagrada se brzojavlja, da je finančni minister Vučić ukazal sodnijsko zapečatiti premoženje bivšega ministra Petrovića, ker je finančna komisija našla v računih velike nerednosti, za ktere je Petrović osebno kriv. — Preiskovalna komisija je v Niši v arzenalu zasledila velika izneverjenja, v ktera so zapleteni visoki vojaški in meščanski uradniki. Mogoče je, da se bodo prejšnji ministri morali odgovarjati pred sodiščem. Ako imajo Garašanin in njegovi tovariši čisto vest in roke, mora jim biti preiskava všeč, da se operó pred svetom.

Bolgarska zadeva se razvija po določenem programu. Princ Ferdinand je prišel v svojo „novo domovino“. Regenti in ministri so ga sprejeli po programu. Slovesnosti se vrše točno in redno, napitnice tekó v čisti bolgarščini. Tudi vojaki so navdušeno pozdravili novega „očeta armade“. Narod ga srčno pozdravlja kot rešitelja neodvisne Bolgarije. 12. t. m. je bila v Sofiji cerkvena slovesnost s zahvalno pesmijo. Nadškof Klement je prebral princevo proklamacijo ter narodu priporočal, naj se z ljubeznijo oklene novega kneza. Major Paprikov je nagovoril posadko in jo navduševal za novega očeta. 13. t. m. zvečer je prišel princ v Trnovo. Župan mu prinese nasproti kruha in soli. Narod ga pozdravlja in se veseli. V nedeljo, 14. t. m., je bila v katedrali zahvalna pesem, opoldne je princ prisegel na ustavo. Zastopniki vnanjih držav niso bili navzoči. Ko je princ prisegel, ukazal je prebrati proklamacijo, v kateri se zahvali narodu za zaupanje. Nato novi knez zakliče: „Živela prosta in neodvisna Bolgarija!“ Vse hiti h knezu in mu poljublja rob obleke; na ramah ga nesó v voz. Popoldne je armada prisegla novemu knezu, zastopniki držav se niso vdeležili slovesne vojaške prisege. V ponedeljek se je sebranje zaključilo. — Tako se glasé v kratkih potezah uradna poročila iz Bolgarije. Koburžan je knez v Bolgariji. Vprašanje pa je, kako dolgo bo sedel na bolgarskem prestolu? Turčija je odpoklicala svojega zastopnika. Rusija je naznanila Turčiji, da protestuje izvolitvi in prihodu prince Koburškega v Bolgarijo. Ruska vlada upa, da bo isto storila Turčija. „Nord“, glasilo ruske vlade, prorokuje pustolovstvu prince Koburškega hiter in žalosten konec. Rusija ga ne bo nikoli priznala kot kneza, niti kot začasnega regenta. — Iz Sofije se poročá, da je knez odpotoval iz Trnovega v Plovdiv, od koder pride v Sofijo. Knez misli postaviti novo ministerstvo, kteremu bo predsednik Stambulov in ob enem minister notranjih zadev. Stojlov prevzame vnanje zadeve. Načevič finance, Mutkurov vojno, Tončev pravosodje, Živkov nauk. — Iz Trnovega pa se javlja, da je Turčija dobila naznanila od Anglije, Avstrije in Italije, da priznajo sicer izvolitev Koburžana, vendar bodo postopale proti bolgarski vladi, kakor doslej, ker se izvolitev ne strinja popolnoma z Berolinsko pogodbo. Sultan neki tudi potrdi izvolitev, vendar se bo upiral Koburžanu, ker ga pred svojim potovanjem v Bolgarijo ni prosil dovoljenja. Neko drugo, ravno tako sumljivo poročilo je prinesel „N. W. Tagblatt“, da so namreč Koburžanu Dunajski in Pariški bogatini zagotovili 24 milijonov posojila in naročili v neki ameriški tovarni 200.000 repetirk za bolgarsko armado.

Ruski vojni minister je pustil mnogo aktivnih vojakov na odpust. Iz tega sklepajo, da se ni treba bati vojske.

za pravi čudež. Toda ravno isti učinek, ako se je dobil brez vsakih naravnih sredstev ali tudi s sredstvi, ki so nezadostni v dosego dotičnega učinka, ravno isti učinek toraj moral se bo v tem slučaju prištevati pravim čudežem. Koliko je bolezní, ki se dajo ozdraviti z naravnimi leki. Vzemimo n. pr. mrzlico; le-ta se navažno ozdravi, a se vé, da le s primer-nimi zdravili, ktere zdravniki naročijo. Ako pa bemo, da je Jezus Kristus sinú kraljevega služabnika od mrzlice ozdravil nenavzoč, s samo besedo, da, edino le s samo voljo, toraj bomo rekli, da se je tu zgodil pravi čudež, med tem, ko imamo v prejšnjih slučajih popolnoma naraven dogodek. Sled-njič, akoravno se je tudi vpotrebilo kako sredstvo, vendar se mora gledati, je li ono učinku primerno. Tako n. pr. mi bodo vsi zdravniki pritrdili, da blato, s kterim je Jezus Kristus pomazal oči evangelijskemu slepecu, je povsem nezadostno za ozdravljenje rojenih slepcev. Mislijo li res naturalisti, da je v blatu skrita ktera doslej še nepoznana moč, ktero najti se bo posrečilo prihodnjim kemikom?

Prazno vse ugovarjanje!

Ves Tvoj

Samotar.

Knez **Bismarck** je odpotoval v Kissingen, ne da bi se poslovil pri ruskem zastopniku grofu Šuvalovu. Ker je grof Šuvalov poseben prijatelj Bismarckov, je ta dogodek vzbudil v Berolinu veliko pozornost. Mnogo govore tudi o ukazu nemškega cesarja, da se ob obletnici bitke pri Gravelotti blagoslové zastave štirih novih polkov.

Izvirni dopisi.

Iz Postojine, 16. avgusta. Res grenak in tužen je čas ločitve. To čutili smo Postojinčani v dan Velikega Šmarna, ko se je poslavljajal od nas naš občepriljubljeni, velečast. gosp. katehet Ivan Zl. Lavrenčič. Njemu na čast in v slovo zbralo se nas je ta večer blizo štirideset v gostilni gospoda nadžupana, da smo se še jedenkrat prijateljski pogovarjali z njim in si podajali roke v slovo. Povdarjati smem, da je bila tu zastopana ta večer vsa inteligenca Postojinska. Med mnogimi drugimi veljaki bil je prisoten tudi naš okrajni glavar visokorodni gospod vitez Schwarz, okrajni sodnik g. Leopold Žužek, notar g. Pavel Bezeljak, nadžupan g. Miroslav Vičič, deželni poslanec g. Alojzij Kraigher, okrajni šolski nadzornik g. Janez Thuma, dr. J. Šegula itd. itd.

Ko smo se nekoliko časa pogovarjali, vstane g. glavar vitez Schwarz ter naslika v lepem slovenskem jeziku velike zasluge, ktere si je pridobil naš dragi prijatelj g. Ivan Zl. Lavrenčič za časa svojega štiriletnega bivanja v Postojini. Gosp. govornik glasno povdarja, da v njem izgubi cerkev vestnega duhovnika in tolažnika, šolska deca najboljšega učitelja in mi vsi pa najzvestejšega prijatelja. Delovanje njegovo v javnem življenji je skoraj nepopisljivo, kajti ni je bilo prilike in zadeve, v kateri ne bi bil on s svojim modrim umom in peresom kaj pripomogel. Ko mu g. glavar še omeni, da akopram se telesno ločimo, duh njegov bode pa ostal tako dolgo med nami, dokler nam Bog življenje ohrani, povzdigne čašo na „srečen pot“, srečo in zadovoljnost v krasni Gorenjski.

Zdaj vstane gosp. okrajni šolski nadzornik J. Thuma ter se v lepem govoru zahvaljuje odhajajočemu gosp. katehetu v imenu učiteljstva za prijateljstvo, prijaznost in naklonjenost, ktero je pri vsaki priliki skazoval učiteljstvu in šolski mladini. — Preobširno bi bilo moje poročilo, če bi cele, zares ganljive govore poročal.

G. nadžupan Vičič napije mu v imenu Postojinske občine in trga ter britko obžaluje, da izgubi Postojina takega vzornega duhovnika in kateheta, kateri se bode težko dal nadomestiti.

G. dr. J. Šegula napije mu v imenu narodne čitalnice, ktera žaluje po svojem nevtrudljivem tajniku.

G. okrajni komisar Lapajne napije mu kot slovenskemu pisatelju, kateri ima posebne zasluge v tem, da je spisal životopis našega pokojnega vladike Wolfa ter tako provzročil slavnost, ktera se ravno te dni v Idriji praznuje.

Bila je še dolga vrsta drugih napitnic, ktere so vse veljale našemu ljubljenu kaplanu in katehetu, na ktere je on tako lepo, tako gladko in tako ganljivo odgovarjal, da so slehernemu poslušalcu solze prave prijateljske ljubezni igrale v očesu.

Slavni Cerkljanski fari in njenemu predstojniku moramo le čestitati, da dobí tako skrbnega duhovnega pastirja in pomočnika, učiteljstvu, da dobí tako naklonjenega tovariša, šolski mladini, da dobí tako izkušenega učitelja veronauka, in narodnjakom pa, da dobé tako nevstrašljivega boritelja za pravice narodne.

Narodna Postojina zahvaljuje se Vam pa, dragi gospod Ivan, za Vašo požrtvovalnost in trud, ktere ga ste za-njo prebili, ter žaluje za Vami in Vas prosi, da jo ohranite v vednem spominu.

Omenim naj še, da se nas je zbralo dné 16. t. m., ko se je odpeljal naš gospod prijatelj Ivan, blizo 40 môž na kolodvoru, med nami tudi gg. okrajni glavar in sodnik, da še jedenkrat sežemo v roko nepozabljivemu nam gospodu. Pa to se nam še ni zdelo zadosti; nas dvajset spremilo ga je po železnici do prihodnje postaje Rakek, med nami tudi g. nadžupan Vičič in deželni poslanec Kraigher, ter smo si tam še jedenkrat segli v roko ter se poslovili prijatelji od prijatelja in klicali našemu nepozabljivemu g. Ivanu: „Z Bogom! Na zdar! Na svidenje!“ —mu—

spremení svoje postave, vtemeljene v njenem bistvu, potem ko nas podučuje skušnja že šest tisoč let, da deluje vedno tako in ne drugače?

Ravno tako nam je vsem znano, da se človek ne more nobene véde naučiti v enem trenutku; duševno življenje se namreč v človeku vrši diskurzivno in se polagoma dovršuje. Kdor se hoče n. pr. priučiti novega jezika, vporabiti mora v to, ako ne več, vsaj nekaj dni. In ta duševni zakon je človeku bistven, tako da gotovo ostane neizpremenljiv in veljaven, dokler človek ostane to kar je, človek; in menim, da bi bilo po vsem nespametno čakati, da bodo ljudje iz nevedencev kar bliskoma postajali filozofi. Ako je toraj res, kar je dokazano o nekterih svetnikih, da so se trenutoma popolno izučeni znašli v tem ali onem jeziku, nam družega ne ostane, kakor pripisati to čeznaravni delavnosti božji, zgodilo se je čudežno.

Sicer se pa mora v posameznih slučajih pred vsem vprašati, ali so bile naravne moči res tudi vpotrebjene. Ne dá se tajiti, da se po naravnih močeh dá marsikaj doseči; a ravno zarad tega ne bo nobenemu pametnemu na misel prišlo, učinek, ki se je dosegel v vporabo naravnih sredstev, smatrati

Iz Idrije, 16. avgusta. (Slavnost odkritja spominske plošče pokojnemu knezo-škofu Ant. Alojziju Wolfu.) Že lansko leto imeli so vrli Idričani vse pripravljeno, da se hvaležno spominjajo svojega sorojaka, velikega dobrotnika Idrije, za vse Slovence pa blagega mecena, pokojnega knezo-škofa Wolfa, ko so mu nameravali vzdati večni spomenik v cerkev sv. Barbare; ali vsled nalezljive bolezni — kolere, koja se je tudi v naše kraje vtihotapila, morali so slovesnost na leto odložiti.

Že nekaj tednov pred slavnostjo je odbor pričel marljivo delovati, da bi bila slavnost tem večja in veličastnejša, in se je na vse strani potrudil, da bode vsakdo zadovoljen, kedor pride k tej slavnosti, in to nalogo je tudi častno rešil.

Že dne 13. avgusta so pričeli prihajati tuji gosti v prijazno Idrijo, da se vdeležé skupnega sporeda in tako je do večera prišlo lepo število slaviteljev iz Ljubljane, Notranjske in Gorenjske. — Zvečer sprejel je došle goste slavnostni odbor, godba in obilo naroda, na čelu jim vrli župan gospod Št. Lapajne, pri lepem slavoloku. Župan Lapajne pozdravi vse došle s pristrnim nagovorom. Med sviranjem izvrstne godbe in streljanjem topičev odšli so gosti v Idrijo, koja je bila v praznični obleki.

Zvečer je bila predstava v gledišči, igrala se je nam dobro znana igra „Čevljar baron“. Gledišče je bilo napolnjeno; igrali so Idrijski diletantje spretno in peli izvrstno. — Po predstavi bila je prosta zabava, koja je trajala dokaj časa v noč.

Drugi dan, t. j. 14. avgusta, pa je bilo napovedano, da pride pevsko društvo „Slavec“ iz Ljubljane, med njimi g. Meden in še nekaj družih gostov, kar se je tudi obistnilo.

„Slavec“ in drugi gosti prišli so zjutraj okoli 1/2 6. ure v Idrijo s svojo krasno zastavo; tudi te je slavnostni odbor, na čelu mu g. župan z godbo, pri slavoloku sprejel in jim želel srčni „dobrodošli“! Vsa četa pomika se skozi mesto z godbo k prijazni družini g. župana, da se osnažijo, ker vožnja je trajala celo noč.

Okoli 1/2 8. ure zbrala so se društva z godbo in zastavami in odidejo v cerkev sv. Barbare, kjer je bila najprej sv. maša, pri kateri je pel Idrijski čitalniški pevski zbor. Po sv. maši pa se je pričela prava slavnost odkritja spominske plošče. Prostor pred cerkvijo je bil jako lepo okrašen, okusen oder in lepi prostori bili so odmenjeni za višjo gospodo, med ktero smo opazili: gosp. okrajnega glavarja Russa, g. župana Št. Lapajne-ja, velečast. g. kanonika Urbasa, velečast. g. Tomo Župana, g. državnega poslanca Poklukarja, g. deželnega poslanca Vošnjaka in več družih odličnih gospodov.

Slavnostni govor je imel Idrijski deželni poslanec gosp. S. Stegnar, kateri je v jako lepem, daljšem govoru spominjal se pokojnega knezo-škofa, pripovedovaje najvažnejše dogodke iz življenja pokojnika, spominjajoč se njegovih dobrih del, ktere uživa Idrija in nekteri dijaki. Omenil je velikanškega čina, ustanovljenja „Alojzijevišča“, po katerem ima zavod tudi ime. Omenil je nadarjenost, marljivost, dobrosrčnost njegovo in ljubezen do domovine, ktero je gojil pokojnik od početka in do zadnjega zdihljeja. Priporočal je Idričanom in vsem zbranim, da Wolfovo ime in spomin vedno v srcu ohranijo, poznejše rodove Idrijske naj plošča spominja vzglednega njihovega rojaka! Na to se je plošča odkrila med živahnim odobravanjem, „slava“-klici in sviranjem godbe. „Slavec“ in Idrijski pevci so zapeli vrlo pred slavnostnim govorom Jenkovo „Molitev“, po govoru pa Gerbičev „Slovanski brod“. Napis na plošči v zlatih črkah je:

V Idriji je bil rojen 14. rožnika
1782

Anton Alojzij Wolf,
knezoškof Ljubljanski.

Bil je preblag mecen kranjske dežele, ustanovitelj Alojzijevišča, svojemu narodu podaril je sveto pismo in slovarja in Idriji bil je največji dobrotnik.

Umrli v Ljubljani 7. svečana 1859. leta.

V hvaležni spomin postavili sorojaki 1886.

Na to nastopi na oder gospica Lapajnetova (hči županova) in se z lepimi besedami spominja pohoda tujih gostov k slavnosti, posebno pevskega društva „Slavec“, kteremu na zastavo priveže lep šopek s krasnimi, dragocenimi trobojnimi trakovi z napisom v zlatu vdelanim: „V spomin 1887 — Idrijske domorodkinje“; trakovi so bili izdelani po gospici Föderlovi. „Slavčev“ predsednik se v kratkih iskrenih besedah zahvali gospem in gospicam za

krasni dar, ter jim kliče: „Živele“ in „slava“ jim, kar je zbrano občinstvo tudi z burnimi „živio“- in „slava“-klici odobraval. Potem je „Slavčev“ zbor zapel izborno Försterjevo „Naša zastava“. (Konec prih.)

Z Goriškega, 13. avgusta. (Strah italijanskih časnikov pred slovenščino; zdravstvena komisija v Goriški bolnišnici; vaje laške vojske po Benečiji; suša; nova knjiga.) Kdo bi si domneval, da imajo primorski, oziroma goriški Furlanci-Italijanci zares strah pred gibanjem Slovanov v Primorji, t. j. na Goriškem in v Istri? In vendar-le se ta strah razodeva v pogovorih in v italijanskih društvih, kakor v njih raznih časnikih, kterih večina škili tje čez veliko lužo in Sočo. Iz tega strahu pred poplavljenjem s slovenščino oziroma hrvaščino v Istri in na Goriškem se je ustanovilo društvo „Unione“ in „pro patria“; poslednje je podobno nemškemu „Schulvereinu“, ki sili s svojo laščino okužiti slovensko šolstvo, zlasti ob meji med obema narodnostima. Tu imata družba sv. Cirila in Metoda in „Slov. jêz“ v Brdih svojo nalogo reševati s tem, da zasadi ob vsej narodnostni meji žive kôle proti raznarodanju, ki odkrhuje polagoma vas za vasjo v svoje nenasiťljivo žrelo. Da, še celó Goriški katoliško-konservativni list „l' Eco“ je sovražen vzbujanju slovenščine, koja si hoče zavarovati vsaj sedanje svoje meje potujčevanju nasproti, akoravno so sotrudniki imenovanega lista znani laški duhovniki, od kterih bi se moglo najmanj kaj takšnega pričakovati. Saj se Italijomanom ni kar nič bati, da bi mi hotli ali mogli le najmanjšo laško vas posloveniti, niti takšne, koja je bila po nezdgi časa polahonjena. Pa vendar-le se boji „l' Eco“ od 3. t. m. štev. 62, ker trdi (na tretji strani) še potem, ko je priznal, da je Gorica v svojem prvem začetku bila ustanovljena in naseljena od slovenskega ljudstva, češ, da slovenstvo žuga od 1848. l. sém prosveti in omiki italijanski, odkar so razglasili laški rodoljubi, da je Gorica italijansko mesto! — „Malo je pomagalo prizadevanje posameznih v prid italijanskega jezika, dokler se ni obrnilo 1848. l. razvito gibanje nasproti ponemčevanju, kar je storilo, da so nekteri proglasili Gorico za italijansko mesto. Pa ravno ta upor nasproti prevladi nemškega jezika je vzbudil med našimi Slovenci slovenstvo, ktero žuga od tiste dôbe naprej laški prosveti in izobraženosti.“ No, dobra gospa „l' Eco“ naj se le umiri radi tega, kajti ta njen strah je čisto prazen in nevtemeljen, s kterim kaže le svojo nestrpljivost do vsega, kar ne diši po laščini. Slovenci niso niti najmanjše laške vasi dosihmal poslovenili; pač pa smo mi, kakor sam „l' Eco“ priznava, že veliko vasi ob meji v teku stoletij zgubili v večo slavo italijanskega naroda v Primorji! Naši naporji so obrnjeni le v to, da zavarujemo in ohranimo saj sedanje narodnostne meje z vpeljavo narodnega jezika v šole in v urade. Tudi se mi nočemo maščevati nad krivicami v preteklem času, ker hočemo v miru živeti s svojimi laškimi mejaši, kteri vživajo že od nekdej ravnopravnost, za ktero bi se mi radi zahvalili, ko bi je imeli le za polovico! Oni imajo tudi visoke pokrovitelje in zaslonbe to in onstran državne meje, vsled česar je njih narodnost na vse strani dobro zavarovana, česar pa mi žalibog pogrešamo, tako da smo navezani le na svoje skromne moči in svoje dobro pravo, ki mora slednjič s zupanjem v božjo pomoč in previdnost vendar-le enkrat zmago slaviti!

16. julija je bila zopet zdravstvena komisija v Goriški bolnišnici usmiljenih bratov radi že znanih pritožeb dr. Rojca, kateri je poslal svoje obtožbeno poročilo ob onih dozdevnih pomanjkljivih in nedostatnostih na justično ministerstvo na Dunaj. Prišla sta v ta namen viši zdravstveni svetovalec gg. dr. Bohata iz Trsta, in Rinaldini, zastopnik c. kr. namestnika, kateri biva sedaj iz zdravstvenih ozirov v Aussee-u na Štajarskem. Poleg teh sta došla tudi Goriški župan dr. Maurovič in pa Goriški zdravstveni poročevalec dr. Aron Luzzatto, in sicer vsi nenadno, ravno ko se je delilo kosilo vsem bolnikom ob 11. uri zjutraj. Komisija je našla vse po danih okoliščinah v dobrem redu, pohvalila je izredno snago ter je strmela, kako je mogoče dajati bolnikom za borih 40 kr. takšen vsakdanji živež in zdravila, kakor menda nikjer drugod!*) Tako je nepotrebno žaljenje vodstva usmiljenih bratov dobilo zadoščenje; dr. Rojcu se bodo pa vse njegove nevtemeljene pritožbe v prihodnji sesiji deželnega zbora

*) V Trstu ne dobivajo bolniki nič boljše hrane in postrežbe, pa morajo plačevati na dan po 84 kr.! Tudi se sliši o svetnih strežajih malo spodbudnega! Pis.

pobijale točka za točko! — Tu veljá nemški pregovor: „Man merkt die Absicht und wird verstimmt!“ Še celó njegovi bližnji znanci in privrženci mu to zamerijo in če že ne zaradi drugega, pa radi tega, ker ruši disciplino med slovenskimi deželnimi poslanci, ker se poteguje za stvar, ki je podobna znani pravdi za oslovsko senco. Pa kakor ima vsaka reč svoj začetek in konec, imela ga bo kmalo tudi ta in potem bo mir besedi! (Konec prih.)

Naše slovstvo.

„Vzorni načrti kmetijskih stavb“.

Po nemškem izvirniku stavbenega odbora c. k. kmetijske družbe Dolenje - Avstrijske na Dunaji, izdala c. kr. kmetijska družba v Ljubljani. 1887. Založba c. kr. kmetijske družbe kranjske. — Tisk J. Blaznikovih naslednikov. Cena za ude c. kr. kmetijske družbe kranjske 50 kr., za neude 1 gold.

Veselo jelo se je zlasti zadnje čase naše kmetijsko slovstvo množiti. Že v teku tega leta dobili smo več zanimivih in koristnih knjižic v to stroko spadajočih. Živahno delavnost poklicanih organov kaže nam tudi novo pred nami ležeče delo z zgoraj navedenim naslovom. Obseza v mali osmerki skoraj 100 strani ter nam podaja petero vzornih načrtov, in sicer: 1. skedenj, sestavlja C. A. Romstorfer, arhitekt; 2. kipelna in vinska klet, sestavlja Julij Jablancezy, potovalni učitelj za vinarstvo na Dolenje - Avstrijskem; 3. goveji hlev, sestavlja Anton Wittmann, potovalni učitelj za kmetijstvo na Dolenje - Avstrijskem; 4. konjski hlev, spisal dr. J. Lechner, profesor na c. kr. živinozdravniškem zavodu na Dunaji, in 5. svinjak, sestavlja Anton Wittmann.

Res je sicer, da so kmetijske stavbe v nekakem obziru nerodoviten del zemljiškega kapitala, ne dajo nam nikakih dohodkov, in so, rekel bi, za gospodarstvo potrebne zeló. To sodbo lahko čuješ vsak čas iz ust tega ali onega kmetovalca, ki ima sam slabo gospodarsko poslopje ter svojo malomarnost zagovarja, češ saj poslopje nič ne nese. Zdi se mi enak onemu, ki pravi, teletom ni treba dobro pokladati, za-nje se ni treba veliko brigati, saj nič ne molzejo. Ker so pa gospodarska poslopja za vsako gospodarstvo vendar le neobhodno potrebna, mora kmetovalec vsaj za to skrbeti, da za nje kolikor mogoče malo potrosi. Zlasti bodi vsakemu pri napravljanji hlevov prva skrb, da si jih kolikor mogoče praktično uredi; dobro vspevajoča živina mu bode trud in stroške obilno poplačevala. Istotako je tudi dobra klet poglavitna stvar za umnega vinorejca. Ker je pa vzdrževanje lesenih stavb v dobrem stanji neprimerno dražje, nego ohranjevanje zidanih (masivnih); ker ima zidano poslopje tudi mnogo drugih prednostij — omenim naj le, da je varneje pred ognjem, da zavarovalne družbe zahtevajo primeroma mnogo manjše premije za zidane stavbe, nego za lesene, in da se zidana stavba kaj lahko porabi tudi za druge namene — se bode kmetovalec, uvažujoč te razloge, skoraj gotovo odločil, da si napravi masivne stavbe, ki bodo vstrezale vsem potrebam sedanjega gospodarstva. Ogromna množina gospodarskih stavb po naših pokrajinah stavi se iz lesa namesto iz kamena in opeke. Vendar moramo hvaležno priznati, da se je tudi v naši deželi v tem oziru marsikje napredovalo. Hvala gré mnogim umnim gospodarjem, ki so zlasti s svojim vzgledom učili ljudstvo, kako naj stavi svoja gospodarska poslopja, da bodo trpežna in praktično vrejena. Vkljub temu pa pri mnogih teh stavbah še marsikaj pogrešamo.

Znani so mi kraji, kjer imajo gospodarji krasne, zračne, prostorne, svitle hleve, kjer jim pa vkljub temu živina slabo vspeva, ker mora stati in ležati pogosto v gnojnici, kateri graditelj hleva ni odkazal pota v umno narejeno gnojnično jamo. Radi tega z veseljem pozdravljam novi pojav c. kr. kmetijske družbe kranjske, ki je v pričujočih „vzornih načrtih“ podala kranjskim in recimo slovenskim gospodarjem pripomoček in navod, po katerem morejo nedostatke pri gospodarskih svojih stavbah in njihovi notranji opravi odpraviti. Osebito pa bode knjižica vsakega, ki si hoče kako novo gospodarsko poslopje postaviti, spodbujevala, naj se ne straši nekoliko obilnejih stroškov ter naj si napravi zidano stavbo. Pomisleka vredno je slednjič, da pri sedanjih visoki ceni lesa tudi lesene stavbe veliko stanejo, in bi se utegnile še podražiti, zlasti, ker se je bati, da nam utegne s časom, ako se bode tako brezobzirno izsekavalo, kakor se vkljub gozdnim nadzorništvom sem ter tje

godi, še za domačo, najpotrebnejšo rabo stavbinskega lesa primanjkovati.

Kot malenkost v formalnem oziru bi le omenjal, da bi bilo tudi takim knjižicam želeli stvarnega kazala in običajnega zaznamovanja strani s številkami. Papir in tisk je kaj ličen; celo delo pojasnuje mnogo podob. Priporočamo je vsem gospodarjem v marljivo porabo.

Domače novice.

(Cesarjev rojstni dan,) t. j. jutri 18. avgusta, služili bodo prem. g. knezo-škof slovesno sv. mašo s zahvalno pesmijo ob 10. uri za ljubljene vladarja.

(V Collegium Germanicum et Hungaricum) v Rimu vsprejeta sta bogoslovca Janez Koren iz Metlike ter Franc Ušeničnik iz Poljan nad Loko, v tem stoletju prva iz naše škofije.

(Družbi sv. Cirila in Metoda) je pristopil prečast. g. Andrej Einspieler kot pokrovitelj in daroval 100 gld. — Družbi je darovala tudi posojilnica Mariborska 100 gld. od čistega dohodka za l. 1886.

(Pri zlati maši v Svečah) streglo bode zlato-mašniku pet sorodnikov; imeli bomo toraj priliko videti pred altarjem šest Einspielerjev, kateri vsi so se posvetili duhovniškemu stanu in so vrli sinovi našega naroda slovenskega.

(Einspielerjeva slavnost.) Vodstvo semenišča je radovoljno prepustilo več postelj v brezplačno porabo za one č. gg. duhovnike, ki se hočejo vdeležiti slavnosti zlate maše in bodo želeli v soboto in nedeljo v Celovci prenočiti. — V Rožni dolini se vse giblje in pripravlja za nedeljo 21. avgusta. — Narodna požarna bramba iz Št. Jakoba vdeleži se polnoštevilo. — Brodar na Dravi pripravlja si dve novi ladiji za prevoz Gorjancev. — Vse navdušeno.

(Msgr. Einspieler častni občan.) Koroške občine Rožek in Tolsti vrh imenovali ste č. g. Andreja Einspielerja v hvaležno priznanje njegovega nevtrudljivega prizadevanja za povzdigo in napredek občin in mile slovenske domovine svojim častnim članom.

(Bratje Čehi na potu v svojo domovino.) Danes dopoldne ob 10. uri se je 350 Čehov odpeljalo iz Trsta in so ob 1/4. uro došli v Ljubljano. Na Ljubljanski postaji, kjer je stal vlak le nekaj časa, pričakovalo je drage brate nekaj odbornikov in občinstva, ktero je ravno zvedelo, da se popeljejo Čehi skozi Ljubljano; sicer bi se sešlo na kolodvoru mnogo občinstva. Po prijateljskem pozdravu dragih bratov in želeč jim srečno pot v drago češko domovino, vzeli smo slovo z naročili, naj nam srčno pozdravijo sorojake na Češkem.

(Zakon o deželnih prikladah na žganje), ki je bil sklenjen od zadnjega deželnega zbora kranjskega dobil je Najvišje potrjenje.

(Državni pravdnik Janez Šetina) v Novem mestu je včeraj popoldne po kratki bolezni za pljučnico umrl.

(Treščilo je v nedeljo 14. t. m. v podružnico sv. Jošta nad Polhovim gradcem. Stolp je pogorel in pri rušenju nekoliko poškodoval cerkveno streho.

(Razpisana) je učiteljska služba na jednorazrednici na Vrhu; plače 450 gld., doklade 30 gld. in prosto stanovanje. Prošnje do 15. septembra c. kr. okrajnemu šolskemu svetu v Črnomlju. — Razpisana je služba kancelista pri c. kr. okrajnem sodišči v Kranjski Gori; prošnje do 18. septembra.

(V Marjino Celje) na božjo pot odpeljalo se je pretekli petek zvečer 500, v soboto zjutraj pa 1700 romarjev. Peljali so se do Kapfenberga, od ondod dalje šli so peš. Vrnili se bodo še le danes. Spremljalo jih je deset duhovnikov.

(Mariborski pešpolk št. 47) odšel je v soboto iz Maribora na velike vaje v Gradec. Prenočili so v Wildonu. V Gradec dospeli so v nedeljo opoldne vsi beli od prahu in zagoreli od vročine.

(Konjsko dirko) napravili bodo dne 25. sept. v Celji za konje iz Celjskega, Slovenjegraškega in Brežiškega okraja. Posamični deli obsezali bodo dirke za prvence in za plemence. Celjsko mesto določilo bo darila najboljšim voznikom in Celjske gospé pa za mednarodno gosposko dirko, ktera bo v zvezi z zgoraj omenjeno dirko konjerejcev.

(Brambovec) jel je pregledavati njihov vrhovni zapovednik feldeajgmajster nadvojvoda Rainer; na gorenem Štajarju v Ljubnu pričakujejo ga 23. avgusta.

(Potres) javljajo z dne 13. avgusta iz Zdol pri Vidmu. Čutili so ga ondi ob 3/4 na 4 zjutraj. Trajal je dobre 4 sekunde in je bil precej hud. Zemlja se je zibala od severa proti jugu. Izpod zemlje je bilo slišati nekako vrščanje. — Pet minut pred 4. uro zjutraj čutili so ga v Kozjem, od iztoka na zapad in ni bil hud. Ob 4 zjutraj tresla se je pa zemlja v Podčetrtku od severoiztoka na severozapad. Ondi so rožljala okna in druga steklenina. Podobe po stenah jele so omahovati, več ur se je ustavilo. Trajal potres tukaj ni dolgo.

(V Trstu) so imeli v ponedeljek Čehi in Slovenci skupen banket v čitalnici. Predsednik čitalnice, gosp. Polić, je napil najprvo cesarju (burni „slava“ - klici); na to češkemu narodu, gosp. dr. Schmaus Slovincem, g. Eckert vsprejemnemu odboru, deželni poslanec g. Spinčič češkemu in slovenskemu časnikarstvu, vrednik Srb boljši prihodnosti Tržaških Slovincem, državni poslanec g. Nabergerj vzajemnosti Slovincem in Čehov. Došlo je mnogo brzojavk. Popoldne bi se morala vršiti ljudska veselica pri sv. Ivanu. Policija jo je prepovedala. O polunoci se je večina Čehov odpeljala v Benetke.

(Število kujajočih se delavcev) v Trstu pri Lloydju čedalje bolj raste. Sedaj jih je že okoli 500. Kolikor pride novih kurjačev v Trst, vsak se kujalcem pridruži. Poslali so na Dunaj k trgovinskemu ministru deputacijo, ktera bo zahteve kurjačev pojasnila in ministra prosila, da naj se on za kurjače potegne.

(Grof Thurn) kupil je posestvo alpinskega montanskega društva v Železni Kapli za 300.000 gld.

(Zalewski,) veliki poštni defraudant, pripeljal se je iz Amerike v spremstvu državnih angeljev váruhov na Veliki Šmarni dan v drugem razredu iz Bremna na Dunaj, kjer so ga takoj s fujakerjem prepeljali v deželne sodnije zapore. Spremljala sta ga dva detektiva. Tako je! Če človek že krade, naj krade takó, da se kaj pozná à la Zalewski, potem se mu še na železnici dobro godi, da se na meh-kem vozi.

Telegrami.

Sofija, 17. avgusta. Meščani delajo velike priprave za sprejem princa, ki pride v soboto ali nedeljo.

Gabrovo, 17. avgusta. Na potovanji iz Trnovega v Gabrovo je bil Koburžan od prebivalstva povsod navdušeno pozdravljen, posebno srčen je bil sprejem v Gabrovem. Ex-regenti so ostali v Trnovem, le ministri Stojlov, Stranski, Petrov in Čomakov spremljajo kneza.

Berolin, 17. avgusta. „Nord. Allg. Ztg.“ piše, da je princ Koburški prelomil Berolinsko pogodbo, česar Nemčija ne bode nikoli odobraval. Bolgari in njihovi voditelji niso si s tem činom pridobili simpatij evropskih velevladi, ki delujejo za mir.

London, 16. avgusta. „Reuterjev birô“ poroča iz Simle: Po zdravniških izveštjih je v severo-zapadnih pokrajinah meseca junija in julija umrlo 70.000 oseb za kolero, kar je jeden odstotek vsega prebivalstva.

Bukurešt, 17. avgusta. Glasilo vnanjega ministerstva „Etoile Roumaine“ želi, da se bolgarska kriza kakor hitro mogoče reši v najboljšo korist sosednega, prijateljskega naroda. Rumunija ima le to dolžnost, da nepristransko opazuje in zasleduje dogodke.

Umrli so:

13. avgusta. Jovana Potočnik, črevljarjeva vdova, 56 let, Streliške ulice št. 4, jetika. — Anton Kozamernik, črevljarjev sin, 3 mes., Židovska steza št. 4, katar v črevih.

14. avgusta. Marija Pust, hišnega posestnika hči, 17 let, Hradeckega vas št. 19, jetika.

15. avgusta. Janez Glinšek, delavčev sin, 5 let, Illova št. 36, jetika. — Julijana Zupane, zasebnica, 36 let, Breg št. 16, jetika.

V bolnišnici:

12. avgusta. Jurij Zupan, gostač, 64 let, ostarelost. — Pavle Pogačar, delavec, 36 let, jetika.

14. avgusta. Lorene Vode, gostač, 74 let, ostarelost. — Matevž Oblak, mizar, 55 let, jetika.

15. avgusta. Urša Zaviršek, gostija, 81 let, ostarelost.

Tuji.

15. avgusta.

Pri *Maticu*: Karol Kammerer, tovarnar, z soprogo, z Dunaja. — Schönberger, Maher in Schuhleitner, trgovci, z Dunaja. — H. Weiss, trgovec, iz Budimpešta. — Dr. Milan Šobat, zasebnik, iz Zagreba. — J. Schuster, trgovec, iz Kočevja. — P. Mazzucato, zasebnik, iz Trsta.

Pri *Sloni*: Eisele, profesor, iz Monaka. — M. Richter, zasebnik, iz Draždan. — F. Kranzer, inženir, z Dunaja. — J. Lechner, zlatar, z Dunaja. — pl. Mojšisovics, zasebnik, z Dunaja. — Klinger, Duldner, Schönbichler in Sauer, trgovci, z Dunaja. — A. Mündl, uradnik, iz Štajarskega. — L. Philipovich, lekar, iz Budimpešta. — H. Lipinsky, zasebnik, iz Budimpešta. — pl. Dorgo, posestnik, z družino, z Ogerskega. — L. Sonnenberg, trgovec, iz Ogerskega. — Dr. F. Kos, profesor, iz Kranja. — Gentili, Mortera, Jani, Dejak, Somari in Mordo, iz Trsta. — Tramontana, zasebnik, iz Reke. — p. Boneherville, inženir, iz Istrije.

Pri *Bavarskem dvoru*: K. Kolin, strojevodja, iz Ogerskega. — T. Einspieler, zasebnik, iz Kranja.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
		zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
15.	7. u. zjut.	735.80	+17.2	sl. svzh.	del. jasno	0.00
	2. u. pop.	735.82	+23.0	sl. vsh.	sk. jasno	
	9. u. zveč.	736.24	+18.8	brezv.	jasno	
16.	7. u. zjut.	735.94	+17.0	brezv.	jasno	0.00
	2. u. pop.	733.38	+26.6	sl. szap.	sk. jasno	
	9. u. zveč.	732.38	+19.8	brezv.	jasno	

Dne 15. zjutraj bile so planine čiste, nekoliko oblačno, hladno; popoldne se je zjasnilo. — Dne 16. skoraj jasno in vroče; zvečer se je na severu bliskalo. Srednja temperatura dveh dni 19.7°, 21.1° C., oziroma za 0.4° in 2.0° nad normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafčno poročilo.)

17. avgusta.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	81 gl. 55 kr.
Sreberna „ 5% „ 100 „ (s 16% davka)	82 „ 80 „
4% avstr. zlat. renta, davka prosta	113 „ 25 „
Papirna renta, davka prosta	96 „ 45 „
Akcije avstr.-ogerske banke	884 „ — „
Kreditne akcije	282 „ 50 „
London	125 „ 80 „
Srebro	— „ — „
Francoski napoleond.	9 „ 9 1/2 „
Ces. cekini	5 „ 95 „
Nemške marke	61 „ 55 „

Tržne cene

dne 17. avgusta t. l.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, hktl.	6 17	Špeh povojen, kgr.	— 64
Rež,	4 06	Surovo maslo, „	— 90
Ječmen, „	3 25	Jajce, jedno „	— 2
Oves, „	2 60	Mleko, liter „	— 8
Ajda, „	4 06	Goveje meso, kgr.	— 64
Proso, „	4 22	Telečje „	— 52
Koruza, „	5 20	Svinjsko „	— 60
Krompir, „	2 14	Koštrunovo „	— 36
Leča, „	11 —	Pišance „	— 45
Grah, „	12 —	Golob „	— 18
Pižol, „	10 —	Seno, 100 kgr.	1 78
Maslo, kgr.	1 —	Slama „	1 69
Mast, „	— 66	Drva trda, 4 □ mtr.	6 50
Špeh svež, „	— 60	„ mehka, „	4 10

(2)

Išče se stanovanje in hrana
za desetletnega nepokvarjenega dečka iz dobre hiše

in sicer v kaki poštenu in krščanski hiši v Ljubljani. — Kedor bi ga hotel sprejeti, naznani naj pogoje in svoj naslov gospodu **Gabr. Jelovšek-u na Vrhniki.**

Kmetovalec.

Gospodarski list s podobami.

Štev. XV. tega najboljšega, največjega in najcenejšega slovenskega gospodarskega lista prinaša sledečo vsebino:

Detaljni pojalnik ali volk. — Če krava izgubi mleko. — Mošt in njegovo pridelovanje. — Sadjarjem zeló koristen hrošč. — Hraste ali lišaji okoli gobca. — Hromota žebet, telet in jagnjet. — Uši mladih živinčet. — Razne reči. — Gospodarske novice — Vprašanja in odgovori. — Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe Kranjske. — Kmetijsko slovstvo. — Tržne cene. — Inserati.

„Kmetovalec“ izhaja dvakrat na mesec na celi poli, ter stane za celo leto 2 gold. Gg. učitelji in šolske knjižnice dobivajo list za polovico cene.

(13)

Inserati

priobčeni v „Kmetovalec“ imajo najboljši vspeh, kajti list je razširjen posebno po deželi, zlasti pa v premožnejših kmečnih krogih. Zeló priporočljiv je „Kmetovalec“ za objavljenja pri nakupu ali prodaji gospodarskih pridelkov, izdelkov ali potrebščin.